

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-169/2005/34.

Ikt.sz: AM/005/2006/25.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Pipelife International GmbH** eljárás alá vont vállalkozás ellen összefonódás engedélyezése iránti kérelem elmulasztása miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a **Pannonpipe Műanyagipari Kft.** (Budapest) – nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

- 1) A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont vállalkozás elmulasztotta a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérni a Pannonpipe Műanyagipari Kft. feletti irányítás megszerzéséhez. Ezért vele szemben 1.000.000.- (Egymillió) forint bírságot szab ki, amit a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül köteles megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557. számú bírságbevételi számlájára.
- 2) A Versenytanács engedélyezi, hogy az eljárás alá vont vállalkozás irányítást szerezzen a Pannonpipe Műanyagipari Kft. felett.
- 3) A Versenytanács kötelezi az eljárás alá vont vállalkozást, hogy a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül fizessen meg 2.000.000.- (Kettőmillió) forint eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571. számú eljárási díj bevételi számlájára.
- 4) E határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított 30 napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67. § (3) bekezdés és 70. § (1) bekezdés együttes alkalmazásával 2005. október 5-én versenyfelügyeleti eljárást indított annak vizsgálatára, hogy a Pipelife International GmbH (a továbbiakban: Pipelife GmbH) elmulasztott-e engedélyt kérni a közte és a Pannonplast Műanyagipari Rt. (a továbbiakban: Pannonplast) között 2005. augusztus 4-én létrejött Üzletrész Adásvételi Szerződéshez (a továbbiakban: Szerződés), mellyel megvásárolta a Pannonpipe Műanyagipari Kft. (a továbbiakban: Pannonpipe Kft.) üzletrészei 49,997 százalékát az addig meglévő 50 százalékot kitevő üzletrészei mellé.

II.

A tényállás

Az összefonódás résztvevői

- 2) A Pipelife GmbH által közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Pipelife-csoport) meghatározó tevékenysége a műanyag csövek és szerelvények gyártása és forgalmazása. A Pipelife-csoportnak magyarországi tagja nincs, külföldön honos tagja 2004. évben a Magyar Köztársaság területén 62 millió forint nettó árbevételt ért el, miáltal részesedése a magyarországi műanyag cső és tartozék forgalomból sem éri el az 1 százalékot.
- 3) A Pipelife GmbH üzletrészeinek 50-50 százalékos tulajdonosa a Wienerberger-csoportba tartozó Wienerberger Finanz Service GmbH és a Solvay-csoportba tartozó Solvay GmbH.

- 4) A Wienerberger-csoport téglagyártással, valamint tetőrendszerek és burkolókövek előállításával foglalkozik. A Wienerberger-csoport magyarországi tagjai 2004. évben 10 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételre érték el.
- 5) A Solvay-csoport a világ egyik vezető vegyipari és gyógyszeripari vállalkozása. A vegyipari termékek körében gyártja és forgalmazza a műanyag csövek és szerelvények meghatározó alapanyagait (PVC, PE, PP), melyek magyarországi forgalmából részesedése nem éri el a 25 százalékot. A Solvay-csoport magyarországi tagjának 2004. évi nettó árbevétele meghaladta az 5 milliárd forintot.
- 6) A Pannonpipe Kft. üzletrészei 50-50 százalékban a Pipelife GmbH és a Pannonplast tulajdonában vannak. A Pannonpipe Kft. 2004. évben 8,2 milliárd forint nettó árbevételre ért el túlnyomó részben műanyagcsövek és szerelvények gyártásából és forgalmazásából. A Pannonpipe Kft. más magyarországi vállalkozás felett nem rendelkezik irányítási joggal, ugyanakkor 100 százalékos tulajdonosa a romániai Pipelife Romania Srl-nek, amely 2004. évben nem ért el nettó árbevételre a Magyar Köztársaság területén.

A műanyag csövek és szerelvények piaca

- 7) Műanyag csövek és szerelvények gyártásával és forgalmazásával 25-30 vállalkozás foglalkozik Magyarországon. A két legnagyobb vállalkozás – a Pannonpipe Kft. és a Wavin Hungary Kft. – részesedése a magyarországi forgalomból egyaránt 35 százalék körüli, és további négy olyan vállalkozás is van, amely 5-10 százalék közötti részesedéssel bír. Mindkét termékcsoporthoz jelentős arányú (a csövek esetében 10 százalék körüli, a szerelvényekből 50 százalékot meghaladó) az import, melynek túlnyomórészt a magyarországi gyártó vállalkozások forgalmazzák.
- 8) A különböző felhasználási célú (gáz-, víz-, szennyvízelvezetés, öntözés, padlófűtés, stb.) műanyag csövek egymással nem felcserélhetők, a gyártásukhoz felhasznált alapanyagok és gyártási technológiájuk azonban azonos. A műanyag csövek és szerelvények alapanyagai azonosak, a gyártási technológiájuk azonban eltérő.

- 9) A műanyagcsövek szállítása – viszonylag nagy méretükre tekintettel – legfeljebb 500-600 kilométeres távolságon belül gazdaságos, ezzel szemben a lényegesen kisebb méretű műanyag szerelvények akár 1000 kilométeres távolságra is gazdaságosan szállíthatók.

A Szerződés

- 10) Az 1) pontban ismertetett szerződés az üzletrész adásvételen túlmenően – egyebek mellett – az alábbi rendelkezéseket is tartalmazza.

10.1. A Szerződés 9.1. pontja a következőket rögzíti:

„Eladó (Pannonplast) kötelezettséget vállal arra, hogy a Társaságra (Pannonpipe Kft.) és a leányvállalatra (Pipelife Romania Srl.) vonatkozó minden fontos, üzleti titkot képező információt és egyéb üzleti információt, amelyhez Eladó közvetlenül mint a Társaság tagja jutott hozzá, bizalmasan kezel és titokban tart („Üzleti Titok”). Eladó Vevők előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül az olyan Üzleti Titkot, amely hátrányosan befolyásolhatná a Társaság, a Leányvállalat vagy Vevők helyzetét, nem hozhatja harmadik személy tudomásra illetve nem használhatja fel saját célra, továbbá a Társaságon és a Leányvállalaton kívül más személy céljára.

A kétségek elkerülése végett és az előző bekezdés általános jellegének sérelme nélkül, a következő – a teljesség igénye nélkül készült – lista tartalmazza a Társaság és a Leányvállalat viszonylatában az Üzleti Titkokat:

- (a) a Társaság és a Leányvállalat üzleti titkai;
- (b) bármely információ, amely a Társaságot és a Leányvállalatot harmadik személy felé titoktartásra kötelez, feltéve, hogy Eladónak abban az időben tudomása volt a titoktartási kötelezettségről;
- (c) a Társaság és a Leányvállalat marketing stratégiái és tervei;
- (d) a Társaság és a Leányvállalat ügyféllistája, a Társaság és a Leányvállalat ügyfelekkel kötött szerződéseit illetve azok feltételeit;
- (e) a Társaság és a Leányvállalat árstratégiája;
- (f) a Társaság és a Leányvállalat szállítóinak listája és díjtételei;
- (g) olyan információk, amelyeket a Társaság és a Leányvállalat ügyfelei és szállítói bizalmasan közöltek a Társasággal és a Leányvállalattal;

- (h) a Társaság és a Leányvállalat találmányai, műszaki adatai, know-how-ja és üzleti titkai.

Amennyiben az Eladó és/vagy az Eladó közvetlen vagy közvetett ellenőrzése alatt álló társaság olyan új üzleti vállalkozást alapít, amelynek fő üzleti tevékenysége azonos a Társaság vagy a Leányvállalat fő üzleti tevékenységével, akkor az Eladó titoktartási kötelezettségvállalásának megszegésére vonatkozó Felek közötti esetleges vitában az Eladót terheli annak bizonyítása, hogy Eladó nem élt vissza az Üzleti Titokkal. A jelen 9. pont alkalmazásában „ellenőrzés” alatt (a) többségi tulajdon vagy (b) szavazati többség vagy (c) a vonatkozó társaság vezető tisztségviselői többségének megválasztási joga általi ellenőrzés értendő. „Közvetett ellenőrzés” azt jelenti, hogy a társaságot az Eladó közvetlen ellenőrzése alatt álló egy vagy több vállalat önállóan vagy közösen ellenőrzi. A 9.1. pontban foglalt kötelezettségvállalás a jelen Megállapodás napjától számított öt év múlva megszűnik.”

- 10.2. A Szerződés 9.2. pontja szerint a „Megállapodás napjától számított 3 évig Eladó nem kínál állást illetve nem kísérli meg elcsalogatni azokat a természetes személyeket, akik a jelen Megállapodás napján a Társaságnál vagy a Leányvállalatnál alkalmazásban állnak vagy egyéb módon foglalkoztatottak.”
- 10.3. A Szerződés 9.3. pontja szerint „Ha Eladó a fenti 9.1. vagy 9.2. pontban foglalt kötelezettségvállalását megszegi, akkor köteles (a) a Vevőknek vagy a (b) a Társaságnak 250.000,00 Euro összegű kötbért fizetni, vagy amennyiben az okozott kár ennél magasabb összegű, akkor a szerződésszegés következtében a Vevőknél illetve a Társaságnál keletkezett kár teljes, igazolt összegét megtéríteni.”

III.

Jogi értékelés

Az engedélykérési kötelezettség

- 11) A Tptv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy tőle független másik vállalkozás felett.

- 12) Az 1) pont szerinti üzletrész vásárlással a Pipelife GmbH 50 százalékos részesedése 50 százalék fölé emelkedik a Pannonpipe Kft-ben, miáltal az eddigi (a Pannonplasttal) közös irányítása egyedüli közvetlen irányítássá alakul át, ami vállalkozások összefonódásának minősül. Megjegyzi a Versenytanács, hogy az 1) pont szerinti üzletrészvásárlás egyben a Wienerberger Finanz Service GmbH és a Solvay GmbH közös közvetett irányításszerzőseként is vállalkozások összefonódásának minősül.
- 13) Az összefonódással érintett vállalkozások (a Tpv. 26. § alapján a Pannonpipe Kft., valamint a Pipelife-, a Wienerberger- és a Solvay-csoport tagjai) 2004. évi – a Tpv. 27. § (1) bekezdése szerint számított – együttes nettó árbevétele meghaladta a tízmilliárd forintot, ezen belül a Pannonpipe Kft-é az ötszázmillió forintot, ezért a kérelem szerinti összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.
- 14) A Tpv. 28. § (1) bekezdése szerint az összefonódáshoz a közvetlen irányítás megszerzője (adott esetben a Pipelife GmbH) köteles engedélyt kérni.
- 15) Az előzőekre tekintettel a Versenytanács az engedélykérés elmulasztása miatt a Tpv. 77. § (1) bekezdés d) pontja alapján a Pipelife GmbH-val szemben a törvénysértést megállapította.

Bírság

- 16) A Tpv. 78. § (1) bekezdése szerint bírság szabható ki azzal szemben, aki a Tpv. rendelkezéseit megsérti, melynek összegét a (2) bekezdés szerint az eset összes körülményeire tekintettel kell meghatározni. A Tpv. 79. § alapján a 24. § szerinti engedély elmulasztása esetén a bírság összege legfeljebb napi ötezezer forint.
- 17) A Versenytanács gyakorlata szerint a Tpv. 67. § (3) bekezdése alapján hivatalból indult eljárás esetén a késedelem időtartama: a benyújtási határidő és az eljárás megindításának időpontja között eltelt napok száma. Az adott esetben a kérelem benyújtásának határideje – a Tpv. 28. § (2) bekezdése alapján a szerződés megkötését követő harmincadik nap, vagyis 2005. szeptember 4. – és a versenyfelügyeleti eljárás

megindítása (2005. október 5.) között 30 nap telt el. Ezért a kiszabható bírság legfeljebb egymillióöttszázezer forint. E határon belül a Versenytanács egymillió forintban határozta meg a bírság összegét, figyelembe véve, hogy nem volt valószínűsíthető a Pannonpipe Kft. részéről az engedélykérés tudatos elmulasztása.

Az engedélyezés

- 18) A Tpv. 77. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a Tpv. 67. § (3) bekezdése alapján indított eljárásban a Versenytanács a vállalkozások összefonódását engedélyezheti.
- 19) A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon (Tpv. 14. §).

Az érintett piac

- 20) A Tpv. 14. § szerint:
- (1) Az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni.
 - (2) A megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.
 - (3) Földrajzi terület az, amelyen kívül
 - a) a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy
 - b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 21) Az összefonódással érintett árupiacokra nézve a 8. pontban foglaltak alapján az alábbiak állapíthatók meg:

- a) a különböző felhasználási célú műanyag csövek nem tekinthetők egymás keresleti helyettesítőjének, az azonos alapanyagok és gyártóeszközök alapján azonban kínálati helyettesítés áll fenn közöttük;
 - b) a műanyag csövek és szerelvények között kínálati helyettesítés sincs, így külön-külön árupiacokhoz tartoznak.
- 22) A műanyag csövek és szerelvények is elvileg helyettesíthetők a más anyagokból (fémek, beton, stb.) készült termékekkel. Ennek részletes vizsgálatát azonban a Versenytanács szükségtelennek tartotta, mert
- a) a műanyag alapú termékek, mint legszűkebb árupiacok mellett sem voltak – a később részletezettek szerint – valószínűsíthetők káros versenyhatások; illetve
 - b) az összefonódás egyetlen résztvevője sincs jelen az elvi helyettesítők piacain, így az árupiac tágításából nem fakadnának horizontális hatások (lásd 24.1. pont).
- 23) A 9. pont szerinti gazdaságos szállítási távolságokra tekintettel a műanyag csövek és szerelvények esetében is érintett földrajzi piacnak minimálisan Magyarország egész területe minősül, bár a gazdaságos szállítási távolság alapján (különösen a szerelvények esetében) nem zárható ki, hogy közgazdasági szempontból a földrajzi piac szélesebb, mint Magyarország egész területe.

A versenyhatások

- 24) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján – egyezően a nemzetközi versenyjogi gyakorlattal – egy összefonódásnak az alábbi hatásai lehetnek a gazdasági erőfölényes helyzetre és általában is a gazdasági versenyre.

24.1. Horizontális hatás akkor következik be, ha van olyan érintett piac (áru és földrajzi piac kombináció), amelynek azonos – akár eladói, akár vevői – oldalán legalább két, az összefonódásban résztvevő vállalkozás-csoport jelen van. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozás-csoport piaci részesedése, miáltal egyedül vagy más vállalkozásokkal közösen gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülhet, vagy a meglévő gazdasági erőfölény erősödhet.

24.2. Vertikális hatásról akkor beszélünk, ha van olyan érintett piac, amelyen az egyik vállalkozás-csoport eladóként, a másik vállalkozás-csoport pedig vevőként van (lehet) jelen, azaz a két vállalkozás-csoport a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykedik. Ebben az esetben a köztük meglévő piaci kapcsolat vállalkozás-csoporton belülivé válik. Ez megteremti az érdekeltséget arra, hogy ha a vállalkozás-csoport az egyik érintett piacon erőfölényben van, akkor ezzel a másik piacon visszaéljen, és lehetősége is nyílik versenyt korlátozó magatartások megvalósítására (például szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózás, árdiszkrimináció).

24.3. A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozás-csoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozás-csoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozás-csoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozás-csoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

24.4. Konglomerátum hatásról akkor beszélünk, ha – jóllehet külön-külön vizsgálva egyetlen érintett piacon sem jön létre vagy erősödik meg gazdasági erőfölényes helyzet – összességében számottevően javul a vállalkozás-csoport vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmi helyzete, melyek a gazdasági erőfölény meghatározó tényezői (Tpvt. 22. § (2) bekezdés b. pont), és alapot adhatnak versenyt korlátozó stratégiák (pl. piacrabló ár) alkalmazására.

- 25) A Pipelife-csoport és az egyedüli irányítása alá kerülő Pannonpipe Kft. azonos tevékenysége a műanyag csövek és szerelvények gyártása, forgalmazása. A 21. és 23. pont szerint meghatározott legszűkebb érintett piacokon azonban a Pipelife-csoport részesedése minimális, így a Pannonpipe Kft. viszonylag magas piaci részesedései ellenére sem valószínűsíthetők káros horizontális hatások.

- 26) A Solvay-csoport a műanyag csövek és szerelvényekhez szükséges műanyag alapanyagok gyártója, és értékesíti is azokat a Pannonpipe Kft. részére. Káros vertikális hatások azonban ebből nem származhatnak, mert
- a Solvay-csoport részesedése a műanyag alapanyagok magyarországi forgalmából 25 százalék alatti; továbbá
 - a műanyag alapanyagok széles körű felhasználására tekintettel az is kizárható, hogy a Pannonpipe Kft-nek, mint vevőnek versenyaggályokra alapot adó (25 százalék feletti) piaci részesedése lenne.
- 27) Káros portfólió-, illetve konglomerátum hatások szintén nem voltak megállapíthatók.
- 28) Megjegyzi a Versenytanács, hogy a közös irányítás egyedüli irányítássá történő átalakulása esetén a káros versenyhatásokat enyhítheti az a körülmény, hogy az egyedüli irányítás megszerzője közös irányítóként már kapcsolatban áll az egyedüli irányítása alá kerülő vállalkozással. Az adott esetben azonban a Versenytanács ennek értékelését szükségtelennek ítélte, mert a horizontális és vertikális hatások teljeskörű érvényesülését feltételezve sem merültek fel versenyaggályok.
- 29) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpvt. 77.§ (1) bekezdés b) pontja alapján az összefonódást – egyezően a Tpvt. 71. § szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpvt. 30.§ (2) bekezdése alapján engedélyezte.

Kapcsolódó versenykorlátozások

- 30) A Tpvt. 30. § (5) bekezdése értelmében az összefonódáshoz adott engedély kiterjed mindazokra a versenykorlátozásokra, amelyek az összefonódás megvalósításához szükségesek.
- 31) A Gazdasági Versenyhivatal eddigi gyakorlatában minden esetben külön is vizsgálta az összefonódást eredményező szerződésben (vagy az azt kiegészítő szerződésben) szereplő versenyt korlátozó rendelkezéseket, és határozatában kitért arra is, hogy azokra a Tpvt. 30. § (5) bekezdése alapján az engedély kiterjed-e vagy sem. Ha igen, akkor az tartalmát tekintve azt jelentette, hogy a szerződés adott rendelkezése – mint az összefonódás szerves része – nem minősül a Tpvt. 11. § értelmében gazdasági versenyt korlátozó megállapodásnak.

- 32) A Tpvt. módosításról szóló 2005. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Mtv.) 62. § (2) bekezdése szerint az Mtv. 61. § (2) bekezdésében meghatározott időpontban (az Mtv. 2005. június 29-i kihirdetését követő 15. napon, vagyis 2005. július 14-én) hatályát veszítette a Tpvt. 18-19. §-a és az azokhoz kapcsolódó 77. § (3) bekezdése. Ezen hatályon kívül helyezésekkel összefüggésben az Mtv. 2. és 3. §-ai a Tpvt. addigi 17. és 20. §-ai helyett új rendelkezéseket állapítottak meg. Ezen rendelkezések együttes tartalma az, hogy 2005. július 14-étől megszűnt annak lehetősége, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a versenykorlátozó megoldások tekintetében nemleges megállapítást tegyen, illetve egyedi mentesítést adjon.
- 33) Az előzőekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal a jövőben az összefonódást engedélyező határozataiban főszabályként – egyezően az Európai Bizottság gyakorlatával¹ is – nem végzi majd el annak értékelését, hogy az összefonódást eredményező szerződésben szereplő versenykorlátozás a Tpvt. 30. § (5) bekezdése szerinti kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül-e. Azt a jövőben – csakúgy, mint a Tpvt. hatályon kívül helyezett 18. §-a szerinti további esetekben – az érintett vállalkozásoknak saját maguknak kell eldönteniük, függetlenül attól, hogy az összefonódás engedélyezésére kérelemre indult vagy (mint az adott esetben) hivatalból indított eljárásban kerül sor.
- 34) A Tpvt. 30. § (5) bekezdése alkalmazhatóságának értékelésekor a vállalkozások számára segítséget nyújthat az azzal kapcsolatos eddigi versenyfelügyeleti gyakorlat, melynek a jövőben is irányadónak tekintett főbb elemeit az alábbiakban foglalja össze a Versenytanács.
- 34.1. A Tpvt. 30. § (5) bekezdése alapján kizárólag olyan versenykorlátozások értékelhetőek, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az adott összefonódáshoz, hiányukban az összefonódás ésszerűen nem is valósítható meg. A kapcsolatnak tehát tartalminak kell lennie: önmagában még nem tesz az összefonódás szerves részévé valamely versenykorlátozást az, ha abban az összefonódással egyidejűleg – esetleg egyazon szerződésben – állapodtak meg a felek. Másoldalról viszont az, hogy az összefonódás és a versenykorlátozás külön-külön szerződésben jelenik meg, nem zárja ki együttes versenyjogi értékelésük lehetőségét.

34.2. Az eddigi versenyfelügyeleti gyakorlatban a tipikus eset az volt, amikor a vállalkozás feletti irányítás átengedésével vagy vállalkozásrész átadásával megvalósított összefonódások esetében a felek olyan megállapodást is kötnek, amelyben az eladó (átadó, átengedő) vállalja, hogy meghatározott ideig az átadott eszközökkel, illetve jogok révén előállítható árukat (valamint azt helyettesítő árukat) nem forgalmaz (versenytilalom). Ilyen esetben indokolt igény ugyanis a vevő részéről, hogy a piacra történő beilleszkedése idejére bizonyos mértékű védelme legyen az érintett piacon a vállalkozás(rész) eladójának versenyével szemben, biztosítva ezzel a maga számára a megvásárolt termelési-értékesítési lehetőség megfelelő szintű hasznosíthatóságát. A joggyakorlat általános elvként azt alakította ki, hogy a versenykorlátozás akkor nem haladja meg az ezen cél eléréséhez szükséges mértéket, vagyis esik a Tpv. 30. § (5) bekezdés alá, ha:

- a) egyrészt időben korlátozott,
- b) másrészt nem lépi túl az értékesített vállalkozás(rész) értékesítés előtti működési területét: sem áru szempontjából, sem pedig földrajzi értelemben (Vj–19/1999.).

34.3. Az időbeli korlátozottság tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal kezdetben abból indult ki, hogy az ötéves időszakot nem meghaladó versenytilalom főszabályként kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül. 2002. évtől azonban – igazodva az Európai Bizottság által megváltozott gyakorlatához is – már csak a három évnél rövidebb versenytilalmat fogadott el gyakorlatilag „automatikusan”. Ennél hosszabb versenytilalmi időszakot a Gazdasági Versenyhivatal csak kivételesen fogadott el, ha a versenytilalommal érintett áruknak viszonylag hosszú az életciklusuk és erős a fogyasztói hűség (Vj–57/2002., Vj–94/2003., Vj–132/2005.).

35) Mindezek alapján a Versenytanács jelen ügyben érdemben nem foglalkozik a Pannonplastot, mint az üzletrészek eladóját terhelő korlátozásokkal (lásd 10. pont). Megjegyzi azonban a Versenytanács, hogy a Szerződés ugyan nem tartalmaz direkt versenytilalmat, 9.1. pontjának az üzleti titokra vonatkozó rendelkezései azonban olyan mértékben korlátozzák a Pannonplast piacralépését, ami hatását tekintve

¹ A Bizottság 2005/C56/03. számú közleménye.

indirekt versenytilalomnak minősülhet, és így azok 3 évet meghaladó időtartama nem feltétlenül minősül kapcsolódó versenykorlátozásnak.

Az eljárási díj

- 36) A Tpv. 62. § (2) bekezdése szerint, ha a Versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdése b) pontjának alkalmazásával a vállalkozások összefonódását engedélyezi, egyúttal kötelezi az eljárás alá vont vállalkozást az eljárási díj megfizetésére.
- 37) A Tpv. 63. § (3) bekezdésének ac) pontja szerint a versenytanácsi határozatot a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított 45 napon belül kell meghozni, amennyiben „az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”, mely esetben a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján az eljárási díj összege kettőmillió forint. Amennyiben az engedély megadása nem nyilvánvaló vagy a Tpv. 30. § (1) bekezdésén alapul, akkor a határozatot a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján 120 napon belül kell meghozni, mely esetben a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján – a kérelem benyújtásával egyidejűleg megfizetett kettőmillió forinton felül – további nyolcmillió forint eljárási díjat kell fizetni a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül.
- 38) Arra nézve a Tpv. nem tartalmaz rendelkezést, hogy az összefonódás mely esetben minősül olyannak, amely „a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”. A Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (egyszerűsített) és a b) pont szerinti (teljeskörű) eljárásban elbírálható összefonódások megkülönböztetésekor a Versenytanács – a saját több éves gyakorlatát tükröző – a Gazdasági Versenyhivatal elnöke és a Versenytanács elnöke által a Tpv. 36. § (6) bekezdése alapján kiadott 1/2003. számú közleményből (a továbbiakban: Közlemény) indul ki.
- 39) A horizontális hatással összefüggésben a Közlemény szerint akkor alkalmazható az egyszerűsített eljárás, ha nincs olyan érintett piac, amelyen az összefonódásban résztvevő vállalkozás-csoportok együttes részesedése meghaladja a 20 százalékot (14.ii.a. pont). A Közlemény 14.iii. pontja alapján valamely érintett piacon 20 százalékot meghaladó együttes piaci részesedés esetén is alkalmazható azonban az egyszerűsített eljárás, ha az összefonódás következtében a piaci koncentráció

növekedése ezen az érintett piacon csekély mértékű. E pont alapján akkor engedélyezhető egyszerűsített eljárásban az összefonódás, ha:

- a) az ezen az érintett piacon legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező érintett vállalkozás-csoport figyelmen kívül hagyásával az összefonódásban érintett többi vállalkozás-csoport együttes piaci részesedése ezen az érintett piacon nem haladja meg az 5 százalékot; és
- b) ezen az érintett piacon van az összefonódásban résztvevő legnagyobb vállalkozás-csoporthoz hasonló piaci részesedésű versenytárs vállalkozás; és
- c) az összefonódás a lehetséges verseny lényeges csökkenését sem eredményezheti, mert alappal feltételezhető, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás részesedése a jövőben sem növekedhet érezhetően.

40) A Pannonpipe Kft. és a Pipelife-csoport együttes piaci részesedése ugyan meghaladja a 20 százalékot, azonban a fenti a-c) pontban foglalt feltételek mindegyike teljesül, mert

- a Pipelife-csoport részesedése a műanyag csövek és szerelvények magyarországi forgalmából sem haladja meg az 5 százalékot;
- a Wavin Hungary Kft. piaci részesedése az említett árukból hasonló, mint a Pannonpipe Kft. és a Pipelife-csoport együttes részesedése;
- a Pipelife-csoport Magyarországon nem rendelkezik műanyag csövek és szerelvények gyártására alkalmas kapacitásokkal, így nem valószínűsíthető, hogy magyarországi piaci részesedését a kérelmezett összefonódás nélkül érezhetően képes lett volna növelni, és (mint közös irányítónak) az erre vonatkozó érdekeltsége sem állt fenn.

41) A vertikális hatás esetén a Közlemény 14.ii.b. pontja értelmében akkor alkalmazható az egyszerűsített eljárás, ha nincs olyan, az összefonódásban érintett bármely két vállalkozás-csoportot (mint vevőt és eladót) összekötő érintett piac, amelyen akár az eladó, akár a vevő vállalkozás-csoport egyedüli piaci részesedése meghaladja a 25. százalékot.

42) A műanyag alapanyagok tekintetében a Solvay-csoportnak (mint eladónak) és a Pannonpipe Kft-nek (mint vevőnek) sem éri el a részesedése a magyarországi forgalomból a 25 százalékot, ezért a vertikális hatás mellett is alkalmazható az egyszerűsített eljárás.

- 43) Mindezek alapján a Versenytanács az összefonódás esetében alkalmazhatónak találta a Tpv. 63. § (3) bekezdésének ac) pontját, és ezért a Pannonpipe Kft-t kétmillió forint eljárási díj megfizetésére kötelezte.

Jogorvoslat

- 44) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2006. február 28.